

109. SAYI

Ağlaam sesimi duyar misiniz,

Misri arımda;

Dokabilir mi?

Gözlerimle işlarmış,

Çağlar Boyunca **KADIN**

DUDAK BOYASI

*kelimelerden daha
yüksek sesle konuşur*

Feminizmin ilk kökleri LİLİT EFSANESİ

MODERN KIZ LEE MILLER

**SAHNELERİN
İMPARATORİCESİ**
Sarah Bernhardt

Bir yer var, oturuyorum;
Her şeyi söylemek mümkün;
Epeyce yaklaşmışım, duyuyorum;
Anlatan bir şeyle konuşmıyorum.

BELLA
TÜRK RÖNESANSININ YAKIN TANIĞI
ESKENAZİ

ISSN 2146-700005
9 772146 700007
MART 2021 19 TL

Neredeyse bir ton olan Robot Perseverance'in Mars'taki yeni yaşamının anımsatıcıları üzerine... "Uzay Programı" ve "aya gitmek" demişken... İkinci Dünya Savaşı sona ermiş fakat iki güçlü ülke arasında Soğuk Savaş devam etmekteydi. ABD ile Sovyetler arasındaki rekabetlerden biri de "uzay" ve "ay" idi. Neil Armstrong (1930-2012) ABD'nin Ulusal Havacılık ve Uzay Dairesi'ne (NASA) ait Apollo 11 adlı uzay aracıyla yaptığı Ay yolculığında 20 Temmuz 1969 tarihinde Ay'a ilk ayak basan insan oldu. O müthiş olayı ekranlar vasıtasiyla takip eden bir buçuk milyar insandan biriydim, elbette.

Ay serüvenini takiben Armstrong'un ziyaret ettiği mekânlardan biri, Bolivya'nın başşehri La Paz'in 10 km kadar kuzeyinde bulunan *La Valle de la Luna* (Ay Vadisi) oldu. Bu vadi, 18.000 yaşında, 5,421m. irtifadaki bir buzul olan Chacaltaya'daydı. Neil Armstrong'dan 50 yıl kadar sonra o mekânda bulunmak unutulmaz bir deneyim oldu. Çünkü... O'nun referansıyla, dünyada ay yüzeyine en çok benzeyen yegâne yerdi. Dünya tarihine yadsınamaz bir iz bırakan bu yolculukta sağ salim Ay'a ulaşılmış, ayak basılmış, geri dönülmüşti. Bu, dünya halklarının başarısıydı ve (belki Sovyetler haricinde) herkes gururlu ve sevinçliydi. Bu sevincin paylaşılması adına Apollo 11 ekibi, dönemin ABD Başkanı Richard Nixon'ın özel uçağıyla dünya turuna çıkmışlardı. Bu turun ilk durağı Atatürk'ün manevi huzuru oldu. Neil Armstrong, Buzz Aldrin ve Michael Collins görkemli çelenkleriyle Ankara'daki Anıtte Kabir'de minnetlerini, saygılarını

Suzan Nara
TARABLUS

sunmaya gelmişlerdi.

Çünkü... Ay'a yolculüğün gerçekleşmesi şüphesiz binlerce kişinin yer aldığı uzun nefesli bir çalışmadı. Lakin NASA'nın Apollo 11 projesinde yer alan **Arsev Eraslan** adlı Türk mühendis, Ay'a atılan ilk adımın arkasındaki en büyük kahramanlarından biriydi. Florida'dan ateşlenen Apollo 11 roketi 3 günlük zorlu bir yolculuk sonrası Ay yörungesine başarılı bir şekilde tutundu. Apollo 11 mürettebatı bir gün sonra, yani 20 Temmuz 1969 tarihinde Ay yüzeyine indi ve astronot **Neil Armstrong**, insanlık tarihinin en büyük adımlarından birini attı. Orada geçirdiği 21,5 saatten sonra bilgisayarı bozulan Apollo 11, Arsev Eraslan'ın tek başına geliştirdiği yazılım -uzay programının manuel organizasyonu- sayesinde mürettebatıyla başarılı bir şekilde Dünya'ya dönüş yaptı. 1937 doğumlu Arsev Eraslan, Türkiye'nin ilk uçak mühendisi, Atatürk'ün talimatıyla Paris'e mühendislik eğitimi almaya giden önemli bir bilim insanı Prof. Dr. Necdet Eraslan'ın oğludur. İleri görüşlülüğüne tüm dünyanın hayran olduğu Atatürk o yıllarda, "Çok değil yüz yıla kalmaz insanoğlu Ay'a gidecektir," demişti.

Eğitim, bilgi, öğrenim bilim, üniversite, öğretim üyesi, rektör, uzay, aya yolculuk... demişken... 1969'da, binlerce yıldan beri kendi küçük gezeğinde yaşayan insanlık için çok büyük bir adım atılmıştı. Ay yüzeyinde insanoğlunun ilk adımlarını atan Neil Armstrong'un yaptığı yürüyüşte ilk söylediği, tarihe geçen sözü söyleydi: "(Bir) insan için küçük, insanlık için ise dev bir adım."

suzannana@gmail.com

CİZGİ DISİ
İRVIN MANDEL

Dergi

Gözlem Gazeletcilik Basın ve Yayın A.Ş. adına
İmtiyaz Sahibi

Silven Silvya Ovadya

Genel Yayın Yönetmeni

Suzan Nana Tarabulus

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Verda Gümüşgerdan

Editor: Gila Erbeş

Yazarlar: Ester Almelek, Viktor Apalaçi, Salih Bolat, Dr. Berken Döner, Süzet Elkabes, Mois Gabay, Nermin Ketenci, Vivian Kohen, Niso Maçoro, Emel Mizrahi, Sebla S. Ok, Feride Petilon, Marel Russo, Can Sabaner, Esti Saul, Elena K. Uygan, Sara Yanarocak

Çizer: İrvin Mandel

Katkıda bulunanlar:
Moris Levi, Günsu Özkarar

Reklam Koordinatörü: Edna Sarfatı

Reklam Direktörü: Roza Kutiel

Reklam Pazarlama Uzmanları
Özgün Levi - Sam Halegua

Sayfa - Kapak Tasarımı
Bella Parlaklışmek - Önem Çerçel

Yönetim Yeri / Abonman

Meşrutiyet Mah. Halaskargazi Cad. Maya Apt.
No:94 D: 20-21-22 Osmanbey ŞİŞLİ / İstanbul
T: (0212) 231 92 82 - 240 41 44 F: (0212) 231 92 83

Basıldığı Yer

Kültür Sanat Basımevi Litros Yolu 2.Matbaacilar
Sıt. ZB7-ZB11 Zeytinburnu / İstanbul
T: 0212 674 00 21-29-46 www.kulturbasim.com

Yayın Türü

Yayın Türü: Yaygın - Süreli
SEÇKİN KİTAPÇILARDA SATILMIKTADIR.

Gergedan Kitabevi

Bağdat Cad. No:268/A Caddebostan-İstanbul
(0216) 350 27 66

Koala Kitap

Şakayık Sok. No:40 Nişantaşı-İstanbul (0850) 200 99 70
Remzi Kitabevi Akmerkez

Akmerkez E 3 Blok Etler-İstanbul (0212) 282 25 75

Remzi Kitabevi Rumeli

Rumeli Cad. No:44 Şişli-İstanbul (0212) 234 54 75

Necdet Güler İddaa Bayii

Teşvikiye Cad. No:156 Nişantaşı-İstanbul
(0212) 248 17 60

Büyükkada Kitapçısı

İskele Giriş No:2 Büyükkada-İstanbul
(0216) 382 60 25

ŞALOM GAZETESİ ABONELERİNE ÜCRETSİZDİR

Yayınlanan yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

İçindekiler

10 KAPAK HİKÂYESİ Dr. Berken Döner – “Bella'nın Öyküsü”

14 GÖRÜŞ Ester Almelek – Çağlar boyunca Kadın

18 ARAŞTIRMA Marel Russo

Feminizmin ilk kökleri: Lilit efsanesi

22 ARAŞTIRMA Emel Mizrahi - Taş devri ninelerimiz anlatıyor

26 OBJEKTİF Niso Maçoro

28 SÖYLEŞİ Feride Petilon

Shirli Ender Büyükbay ile
“sihilî” bir paylaşım

38 PORTRE Emel Mizrahi

Kimliği ebediyen gizliydi

42 İNCELEME

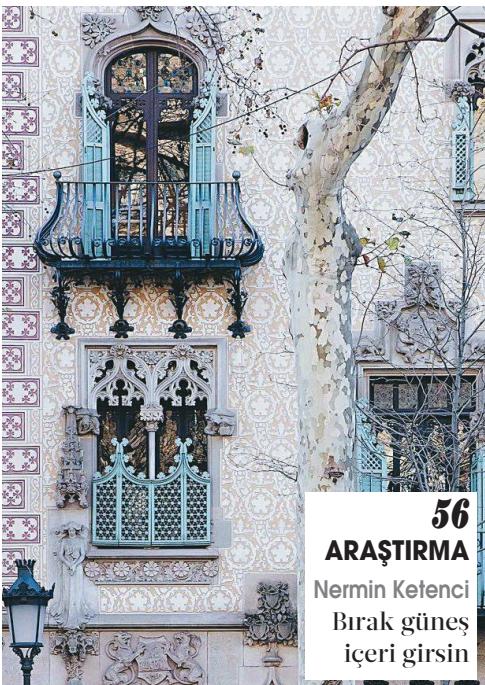
Elena Kovaçi Uygan

Ne çekti bu dünya
pandemilerden!

18

52

8 Mart Emekçi Kadınlar Günü kutlu olsun...

46 YORUM Moris Levi – Dudak boyası, kelimelerden daha yüksek sesle konuşur

49 BİR ŞAIR Salih Bolat – Ahmet Tellî

50 SANAT Feride Petilön – Tuval vücut

52 SANAT Ester Almelek

Sahnelerin İmparatoriçesi Sarah Bernhardt

60 SANAT Ester Almelek

Tiyatro, Şiir ve Resim'de "Balkon"

62 KÜLTÜR Mois Gabay – Kadim sırların izinde

64 ANI Vivian Kohen

Tokatlı gelin ile Karacabeyli damat

68 ARAŞTIRMA Nermin Ketenci

Vücutun karşılama komitesi

72 HABER Emel Mizrahi

Richard Montanez'in acı biberli başarısı

74 SERGİ Esti Saul – Köpe Ailesinin tamaklıları

80 SINEMA Viktor Apalaçi

Altın Küre yarışında kadınlar önde

84 VEDA Emel Mizrahi – Neşeli Günler filmi yetim kaldı

86 HABER Sara Yanarocak

Genesis Ödüllü Steven Spielberg'in

88 FELSEFE Can Sabaner – Tekinsizlik

92 ASTROLOJİ Süzen Elkabes

Doğum haritasının iki önemli kadersel gezegeni:

Satürn ve Ay